

Clasa a X-a
Curs cu Frecvență Redusă
Semestrul I
An școlar 2010-2011

TEME PROPUSE:

INCEPUTURILE EPOCII MODERNE

I. Expansiunea europeană.

1. Descoperirea lumii noi.
2. Imperiile coloniale.

II. Tarile române și problema orientală.

1. Revoluția de la 1821.

EXPANSIUNEA EUROPEANĂ

LECTIA 1

Descoperirea lumii noi.

Cauzele marilor descoperiri geografice.

Cauzele expeditiilor europene spre tarmurile Africii si ale Indiei trebuie cautate in conflictele care opuneau puterile crestine Emiratelor Arabe si mai tarziu Imperiului Otoman. Cucerirea Constantinopolului de catre cruciati a reprezentat mai mult decat comerul cu Alexandria din egipt pe care il faceau negustorii italieni. Matasuri, perle, metale pretioase, arme bogat impodobite, mirodenii se gaseau din belsug la preturi mai mici decat cele practicate in targurile europene. Noi rute comerciale spre orient si incurajarea campaniilor comerciale a fost o alta cauza. Drumul ales a fost oceanul atlantic. Calatoriile, pelanga scopuri comerciale au avut si un scop religios. Calatoriile europenilor nu au fost insa primele de acest fel. La inceputul mileniului II vikingii au descoperit Groenlanda si tarmul nord-estic al Americii de Nord. Arabii au calatorit in Africa sud-sahariana si in Asia Centrala, iar chinezii controlau comertul maritim in Oceanul Indian si Marea Chinei.

Africa.

Intre 1434 si 1498 sunt cartate tarmurile Africii. In 1488, Bartolomeo Diaz atinge Capul Bunei Sperante, extremitatea sudica al continentului african, iar 10 ani mai tarziu, Vasco da Gama ajunge in India. Africa este un continent prea periculos pentru europeni. Clima este foarte dura, animalele sunt salbatice si dusmania unor popoare locale au temperat avantul descoperirilor pana in secolul al XVIII-lea. Castigurile erau extraordinar de mari. Bunurile aduse in europa acopereau de zece ori valoarea marfurilor schimbate.

America.

Cristofor Columb, un italian aflat in slujba Spaniei propune un alt drum spre India. Adversarii sai considerau ca incercarea lui Columb este sortita esecului. Ceea ce propunea Columb, navigatia de larg, nu mai fusese incercata intr-o mare care era practic necunoscuta. El pleaca in expeditie cu trei corabii intre 3 August si 12 Octombrie 1492. Dupa un drum lung a debarcat in insulele Bahamas. Nu a fost convins ca a descoperit un nou continent. Teritoriile descoperite au fost numite Indiile de Vest, termenul de America aparand pe harti in prima jumătate a secolului XVI. Au urmat o serie de noi expeditii din interiorul continentului american. In 1513 este descoperit Oceanul Pacific.

Prima Calatorie in jurul lumii.

Prima calatorie in jurul lumii este realizata de Fernando Magellan. Acesta a pornit spre America de Sud inconjurand extremitatea sudica a continentului prin stramtoarea care ii poarta numele. Dupa aceea ajunge in insulele mariane unde este ucis in timpul unui conflict cu localnicii. Calatoria este continuanta de secundul sau Sebastian del Cano, care ajunge in filipine, iar apoi in India.

Exercitii:

1. S
pecificati care au fost principalele teritorii descoperite.
2. C
um s-a realizat prima calatorie in jurul lumii.

LECTIA 2

Imperiile coloniale.

Efortul depus de europeni pentru descoperirea de noi cai comerciale sau de noi pamanturi nu a fost unul zadarnic. Dupa contactul cu locuitorii noilor pamanturi descoperite care a fost in general pasnic, cucerirea noilor teritorii a adus cu sine macelul si distrugerea civilizatiei locale.

Coloniile din America

Descoperirea Americii a fost doar primul pas. Cuceritorii iberici - conchistadorii - au profitat din plin de armamentul pe care il aveau si care parea pentru locuitorii americii de sud ci centrale faurit de catre zei. Spaniolii au ruisit sa cucereasca uc o mana de oameni si intr-un timp foarte scurt teritorii de cateva ori mai mari decat Spania.

Mexicul.

Spaniolul Hernando Cortes continua explorarile pe continent, ajunge in Cuba cu o mica armata de spanioli. In 1519 ajunge in insula Yucatan si se aliniaza cu unele triburi locale. In acelasi an cucereste Tlaxcala si mai apoi, intra in capitala azteca Tenochtitlan. O rascoala a aztecilor duce la uciderea lui montezuma, iar in 1521 este distrusa capitala. Pelocul vechii capitale, spaniolii vor fonda orasul Mexico, capitala viceregatului Noii Spanii.

America de Sud.

Organizarea teritoriilor coloniale din America de Sud au urmat acelasi model. In prima faza au loc expeditii de descoperire, iar mai tarziu spaniolii au intervenit in cucerirea statelor formate de populatiile locale. Dupa o prima calatorie in 1524-1528, Francisco Pizarro patrunde in regatul incas cu un numar redus de oameni cu scopul de a-l cucerii. In 1532 este capturat Atahualpa, iar un an mai tarziu este rascumparat.

La mijlocul secolului al XVI-lea teritoriul peruan si sicilian este inclus in imperiu. Peru era condus de un vicerege. Mai tarziu este ocupat si tarmul Braziliei.

America de Nord.

Spre deosebire de America de Sud, in America de Nord nu a avut loc distrugerea civilizatiilor intalnite in noile teritorii. Englezii, francezii si olandezii intrati mai tarziu in cursa vor domina aceasta zona. Descoperita de vikingi lui Leif Erikson in jurul anului 1000, America de Nord va fi explorata de John Cabot.

Primele asezari europene vor fi fondate in 1607 in Virginia si in Canada in 1608. Europeanii au avut relatii bune cu triburile locale. Multi colonisti europeni au venit in America de Nord in cautare de pamant pe care sa il lucreze si pe care l-au cumparat foarte ieftin (deobicei confectionate in metropola). Primele conflicte violente apar spre mijlocul secolului al XVII-lea.

In America de Nord s-au mai refugiat si grupuri religioase protestante marginalizate si uneori oprimate in Europa refugiindu-se in America pentru a avea libertate.

Coloniile din Africa.

Parte a Lumii Vechi, Africa, a fost destul de putin cunoscuta. Cu exceptia unor regiuni costiere sau insulare, prezenta europeana este destul de limitata. Prezenta europeana portugheza este mai puternica in insulele Capului Verde inca din 1456 si in Golful Guineii din 1474, iar mai tarziu in vestul Africii.

Coloniile din Asia.

Asia era un continent mai bine cunoscut, iar relatiile suveranilor locali cu Europa au fost mereu mentinute prin intermediul bizantinilor sau al negustorilor arabi si italieni. Incepand cu 1500, portugezii incep sa cucereasca diferite puncte de pe coasta indiei (Sofala, Goa, Diu). In 1571, spaniolii fondeaza orasul Manila, iar in 1596, olandezii sunt prezenti in Java. In secolul al XVII-lea englezii ajung si in India.

Exercitii:

1. Cum s-a realizat cucerirea noilor teritorii?
2. Enumerati coloniile din America Centrala, America de Sud si America de Nord.

TARILE ROMANE SI PROBLEMA ORIENTALA

LECTIA 1

Revoluția de la 1821.

În 1815, Congresul de la Viena pune capăt războaielor napoleoniene. Tot acum lua naștere Sfânta Alianță, ce unea Rusia, Austria și Prusia.

În sud - estul Europei, societatea secretă Eteria începe lupta pentru eliberarea Greciei de sub stăpânirea Imperiului Otoman. În strânsă legătură cu mișcarea grecească a avut loc și mișcarea revoluționară din 1821 condusă de Tudor Vladimirescu.

Revoluția a început printr-un apel la revoltă cunoscut sub numele de Proclamația de la Padeș. Tudor Vladimirescu, este trimis de Comitetul de Oblăduire ca să organizeze oastea țării, bazându-se pe forțele de panduri. Tudor Vladimirescu imprimă mișcării un caracter social atrăgând de partea ei țărani cât și locuitori ai orașelor.

Programul adevărat al revoltei va fi cunoscut sub numele de „Cererile norodului românesc” iar revendicările sale principale prevedeau:

- Desființarea privilegiilor deținute de boierii greci.
- Promovarea în funcții după merit.
- Înființarea armatei.
- Schimbarea regimului fiscal.
- Autonomie internă reală.

Condițiile internaționale, ostilitatea celor trei mari puteri: austriac, țarist și otoman dat și conflictul Alexandru Ipsilanti, au dus la înăbușirea mișcării lui Tudor și uciderea lui.

Deși înfrântă, mișcarea revoluționară a avut cel puțin o urmare benefică:

- Domniile fanariote au fost abolite.
- În fruntea Moldovei și a Țării Românești au revenit domni pământeni.

După înfrângerea mișcării lui Tudor Vladimirescu sub presiunea noilor puteri, Rusia, Anglia, Austria trupele otomane au fost retrase din țară.

Astfel în 1822 prin numirea lui Ioniță Sandu Sturdza în Moldova și a lui Grigore Ghica (1822) în Muntenia, sunt restabilite domniile pământene.

CONCLUZII

1. Regulamentele organice reprezintă primele constituții ale principatelor; au un conținut similar; se întemeiază pe principii moderne; separarea puterilor în stat; organizarea unei ierarhii de instanțe, înlăturarea practicilor juridice perimate, impozitul unic, pastreaza privilegiile boierimii si ale clerului, nu soluționează problema agrară (lipsa de pamant a țărănimii, exploatarea țărănească) .

2. În anul 1822 Poarta Otomană restabilește domniile pământene

3. Revendicările formulate de Tudor Vladimirescu se vor realiza în deceniile următoare

VOCABULAR

ETERIA – societate secretă grecească creată în anul 1814, la Odessa, în vederea organizării luptei antiotomane.

PANDUR – luptător în oastea lui Tudor Vladimirescu, provenit din rândul țărănimii libere.

TEMA DE LUCRU

1. Revendicările programului “Cererile norodului românesc”

Programul adevărat al revoltei va fi cunoscut sub numele de „Cererile norodului românesc” iar revendicările sale principale prevedeau:

- Desființarea privilegiilor deținute de boierii greci.
- Promovarea în funcții după merit.
- Înființarea armatei.
- Schimbarea regimului fiscal.
- Autonomie internă reală.

Condițiile internaționale, ostilitatea celor trei mari puteri: austriac, țarist și otoman dat și conflictul Alexandru Ipsilanti, au dus la înăbușirea mișcării lui Tudor și uciderea lui.

Deși înfrântă, mișcarea revoluționară a avut cel puțin o urmare benefică:

- Domniile fanariote au fost abolite.

2. Urmările mișcării

- În fruntea Moldovei și a Țării Românești au revenit domni pământeni.

După înfrângerea mișcării lui Tudor Vladimirescu sub presiunea noilor puteri, Rusia, Anglia, Austria trupele otomane au fost retrase din țară.

Astfel în 1822 prin numirea lui Ioniță Sandu Sturdza în Moldova și a lui Grigore Ghica (1822) în Muntenia, sunt restabilite domniile pământene.

Exerciții:

1. Prezentați miscarea revoluționară din 1821 condusă de Tudor Vladimirescu având în vedere: cauzele și desfășurarea mișcării revoluționare.
2. Importanța mișcării revoluționare condusă de Tudor Vladimirescu.